

การวิเคราะห์ต้นทุนฐานกิจกรรมของกลุ่มอาชีพทอผ้าไหม ในเขตพื้นที่อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

แก้วมณี อุทัยรัมย์¹/ฐิติพร วรฤทธิ์² และสายฝน อุไร³

1,2 ผศ., สาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

3สาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

E-mail : kaewmanee984@gmail.com

E-mail : Thitiporn.wr@bru.ac.th.com

E-mail : Sayfon03102533@gmail.com

รับต้นฉบับ 18 กันยายน 2566; ปรับแก้ไข 4 ธันวาคม 2566; รับผิดชอบ 21 ธันวาคม 2566

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาต้นทุนในการทอผ้าไหมและวิเคราะห์ต้นทุนตามระบบต้นทุนฐานกิจกรรมของกลุ่มอาชีพทอผ้าไหมในเขตพื้นที่อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ทอผ้าไหม จำนวน 111 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ และสถิติที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย

ผลการวิจัยพบว่า 1) กลุ่มอาชีพทอผ้าไหมในเขตพื้นที่อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ มีต้นทุนในการทอผ้าไหม ประกอบด้วย วัตถุดิบในการทอผ้าไหมจำนวน 330,770 บาท คิดเป็นต้นทุนเฉลี่ย 2,980 บาท ค่าแรงในการทอผ้าไหมจำนวน 222,900 บาท คิดเป็นต้นทุนเฉลี่ย 2,008 บาท และค่าใช้จ่ายในการทอผ้าไหมจำนวน 22,590 บาท คิดเป็นต้นทุนเฉลี่ย 203.51 บาท รวมต้นทุนในการทอผ้าไหมทั้งสิ้น 576,260 บาท คิดเป็นต้นทุนในการทอผ้าไหมเฉลี่ยรวม 5,191.51 บาท และ 2) การวิเคราะห์ต้นทุนฐานกิจกรรมของกลุ่มอาชีพทอผ้าไหม มีการปันส่วนค่าใช้จ่ายในการทอผ้าไหม โดยสามารถการจัดกลุ่มกิจกรรมและจำแนกประเภทกิจกรรมเป็น 2 กิจกรรม คือ กิจกรรมการจัดหาวัสดุในการทอ และกิจกรรมการฝึกอบรม มีการปันส่วนค่าใช้จ่ายการผลิตจำนวน 22,590 บาท เพื่อเข้าสู่ผลิตภัณฑ์ ประกอบด้วย กิจกรรมการจัดหาวัสดุในการทอมี จำนวน 111 คน คิดเป็นอัตราประจำกิจกรรม 137.30 บาท/คน ต้นทุนรวม 15,240 บาท และกิจกรรมการฝึกอบรม จำนวน 65 คน อัตราประจำกิจกรรม 113.08 บาท/คน ต้นทุนรวม 7,350 บาท รวมการปันส่วนค่าใช้จ่ายในการทอผ้าไหมเข้าสู่ผลิตภัณฑ์ คิดเป็นอัตราประจำกิจกรรมทั้งสิ้น 250.38 บาท มีต้นทุนในการทอผ้าไหมเฉลี่ยรวมตามระบบต้นทุนฐานกิจกรรมอยู่ที่ 5,238.38 บาท

คำสำคัญ

ต้นทุนการผลิต การวิเคราะห์ต้นทุนฐานกิจกรรม กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม

Analysis of Activity-Based Cost of Silk Weaving Professional Groups in Nang Rong District, Buriram Province

Kaewmanee Utiram¹ /Thitiporn Woralit² and Sayfon Urai³

1,2 Asst.Prof., Accounting major Faculty of Management Science Buriram Rajabhat University

3 Accounting major Faculty of Management Science Buriram Rajabhat University

E-mail: Kaewmanee984@gmail.com

E-mail: Thitiporn.wr@bru.ac.th.com

E-mail: Sayfon03102533@gmail.com

Received 18 September 2023; Accepted 18 July 2023; Published 21 July 2023

Abstract

The purposes of this study were to investigate the production cost and to analyze the activity-based cost of silk-weaving professional groups in Nang Rong District, Buriram Province. The data were collected from 111 weavers of the silk-weaving professional groups using interview forms. Percentages and means were employed for data analysis.

The results revealed that: 1) based on the 111 weavers of silk-weaving groups in Nang Rong District, Buriram Province, the cost of weaving silk consists of raw materials for weaving silk for 330,770 baht, calculated as an average cost of 2,980 baht; labor costs in weaving silk for 222,900 baht, calculated as an average cost of 2,008 baht; and expenses in weaving silk amounted to 22,590 baht, calculated as an average cost of 203.51 baht. Therefore, the total cost of weaving silk was 576,260 baht, calculated as an average cost of weaving silk of 5,191.51 baht. 2) For an analysis of activity-based costs of the silk-weaving professional groups, the cost of weaving silk was allocated. The activities can be grouped and classified into 2 activities: the activity of procuring materials for weaving and training activities. Production expenses of 22,590 baht were allocated to go into the product, consisting of the activity of procuring materials for weaving for a total of 111 people, calculated as a regular activity rate of 137.30 baht/person, with a total cost of 15,240 baht, and the training activities for 65 people were calculated with an activity rate of 113.08 baht/person, with a total cost of 7,350 baht. Thus, the allocation of costs for weaving silk into products was calculated as a total activity rate of 250.38 baht. The total average cost of weaving silk according to the activity-based cost system is 5,238.38 baht.

Keywords

Production Cost, Analysis of Activity-based Cost, Silk Weaving Groups

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ผ้าไหม ถือเป็นปัจจัยขั้นพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ เพราะเป็นหนึ่งในปัจจัยสี่นอกเหนือจากอาหาร ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค ที่อยู่ในสังคมเกษตรกรรมนับตั้งแต่บรรพกาลสืบมา โดยทุกครัวเรือนจะมีการทอผ้าเพื่อใช้สอยภายในครอบครัว และมีการถ่ายทอดและส่งสมกรรมวิธีการทอผ้าให้แก่สมาชิกที่เป็นเพศหญิง ดังนั้นผ้าทอจึงนับว่าได้เกิดขึ้นในภูมิภาคของประเทศไทยมาช้านาน การทอผ้าจะมีกรรมวิธีในการทอและมีความประณีตละเอียดอ่อน ซึ่งกรรมวิธีในการทอผ้าเป็นการกระทำให้เกิดลวดลายบนผืนผ้าในรูปแบบต่างๆ ทั้งที่ซับซ้อนและไม่ซับซ้อน ได้แก่ การย้อมสีเพื่อให้เกิดลวดลายประเภทเพิ่มเส้นพุ่งเพื่อให้เกิดลวดลาย โดยลวดลายส่วนใหญ่มักเป็นลวดลายที่จดจำกันมาและได้รับการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษ จะมีการตีเกลียวเป็นเส้นเดียวกัน ส่วนลายที่ปรากฏบนผืนผ้าทอที่มีลวดลายที่สวยงามมักเกิดจากภูมิปัญญาของผู้ทอและสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและลวดลายเรขาคณิตที่นำมาผสมผสานกัน (กิตติคุณวิณะ จุฑะวิภาต, 2555, น. 1 อ้างถึงใน แก้วมณี อุทัยมัย และคณะ, 2560)

จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นจังหวัดหนึ่งในภาคอีสานตอนใต้ที่มีชื่อเสียงในเรื่องของการทอผ้า ซึ่งถือเป็นหัตถกรรมในครัวเรือนของราษฎรในจังหวัดบุรีรัมย์ การทอผ้าไหมโดยเฉพาะการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมและการทอผ้าเป็นภูมิปัญญาที่ถ่ายทอดสืบกันมาจนถึงปัจจุบัน อำเภอนางรอง เป็นอำเภอที่ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของจังหวัด โดยทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอลำทะเมนชัยและอำเภอบัวชุม ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอบัวลายและอำเภอประโคนชัยและอำเภอนิคมพัฒนาเศรษฐกิจ ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอลำทะเมนชัยและอำเภอบัวชุม และทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอนิคมพัฒนาและอำเภอนางรอง อาชีพของประชาชนในอำเภอนางรองส่วนใหญ่ คือ การทำเกษตร ทำนา การปลูกหม่อนเลี้ยงไหม และการทอผ้าไหม (สำนักงานจังหวัดบุรีรัมย์, 2563, ออนไลน์) กลุ่มทอผ้าไหมบ้านหนองตาไ้ ถือเป็นกลุ่มอาชีพผลิตภัณฑ์ผ้าไหมในเขตพื้นที่อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่ได้รับความนิยมในเรื่องผ้าไหมมัดหมี่ของจังหวัดบุรีรัมย์ โดยจัดตั้งขึ้นมาตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นเพื่อสืบทอดประเพณีวัฒนธรรมของบรรพบุรุษรวมถึงเพื่อสร้างรายได้เสริมให้กับคนในชุมชน เนื่องจากชุมชนมีพื้นฐานในการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมและการทอผ้าไว้ใช้ในครัวเรือนอยู่แล้ว การก่อตั้งกลุ่มเริ่มจากการรวมกลุ่มสมาชิกเมื่อปี 2529 โดยศูนย์พัฒนาผสมผสานนางรอง ได้เข้ามาส่งเสริมและเน้นกระบวนการพัฒนาการทำงานเป็นกลุ่ม พร้อมให้การสนับสนุนในด้านการเงินทุนหมุนเวียน การส่งเสริมด้านการตลาด ทำให้กลุ่มเกิดการพัฒนาโดยมีการบริหารอย่างเป็นระบบมากขึ้น มีการแต่งตั้งคณะกรรมการกลุ่ม มีการจัดฝึกอบรมพัฒนาทักษะฝีมือ และมีการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ออกมาสู่ตลาด เช่น ผ้าพันคอ ผ้าห่ม ผ้าปูโต๊ะ ผ้าคลุมไหล่ ผ้าบารู เป็นต้น มีการใช้ไหมด้านนอกที่เรียกว่า “ไหมเปลือก” นำมาผลิตเป็นเอกลักษณ์ของหมู่บ้านในรูปแบบการทอเป็นผ้าห่ม ผ้าปูโต๊ะ ผ้าพันคอ และผ้าคลุมไหล่ เพราะเส้นจะหนาและนุ่มกว่าไหมเส้นเล็ก ส่วนไหมเส้นเล็กจะเน้นทอเป็นผ้าถุง และผ้าพันคอแบบรูปแบบ ปัจจุบันบ้านหนองตาไ้ได้รับการพัฒนาเป็นหมู่บ้านท่องเที่ยวไหมบุรีรัมย์ โดยจัดเป็นโฮมสเตย์เพื่อเปิดบ้านรองรับนักท่องเที่ยวพร้อมชมกิจกรรมต่างๆ ในชุมชน ซึ่งกิจกรรมหลักคือ การทอผ้าไหม ตั้งแต่การปลูกหม่อน สาวไหม การฟอก ย้อม มัดหมี่ การทอ จนถึงการแปรรูป และสร้างสรรค์ลวดลายบนผืนผ้าไหมด้วย นักท่องเที่ยวสามารถไปพักโฮมสเตย์หรือแวะเลือกซื้อเป็นของฝากของที่ระลึกได้ (สินค้าชุมชนเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อม, 2563, ออนไลน์) และเนื่องจากในปัจจุบันอาชีพการทอผ้าไหมมีภาวะการแข่งขันในด้านความต้องการของตลาด ช่องทางการจัดจำหน่าย ราคาสินค้า ลวดลายของผ้าไหม และการผลิตที่ใช้ระยะเวลาอันยาวนาน ซึ่งถือเป็นปัจจัยในการตัดสินใจซื้อของ

ผู้บริโภคในปัจจุบัน การคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ เพื่อนำมาใช้ในการตัดสินใจกำหนดราคาขายของผลิตภัณฑ์ การออกแบบหรือปรับเปลี่ยนแบบของผลิตภัณฑ์ การลดต้นทุน ค่าใช้จ่ายวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนการเข้าใจความเกี่ยวเนื่องและความสัมพันธ์กันในระหว่างกิจกรรมต่างๆ ที่เหมาะสม จะช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการหากำไรในระยะยาวได้

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คณะผู้วิจัยจึงศึกษา การวิเคราะห์ต้นทุนฐานกิจกรรมของกลุ่มอาชีพทอผ้าไหมในเขตพื้นที่อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ผลลัพธ์ที่ได้สามารถนำไปใช้ในการบริหาร จัดการต้นทุน การกำหนดราคาขาย เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการหากำไรในระยะยาวของกลุ่มอาชีพทอผ้าไหมได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาด้านต้นทุนในการทอผ้าไหมของกลุ่มอาชีพทอผ้าไหมในเขตพื้นที่อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อวิเคราะห์ต้นทุนตามระบบต้นทุนฐานกิจกรรมของกลุ่มอาชีพทอผ้าไหมในเขตพื้นที่อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เป็นการศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตและการวิเคราะห์ต้นทุนฐานกิจกรรมของกลุ่มอาชีพทอผ้าไหมในเขตพื้นที่อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

2. ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มอาชีพทอผ้าไหมในเขตพื้นที่อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวนทั้งสิ้น 111 คน

3. ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย คณะผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาที่ทำการวิจัยในช่วงเดือนกรกฎาคม – เดือนตุลาคม 2563

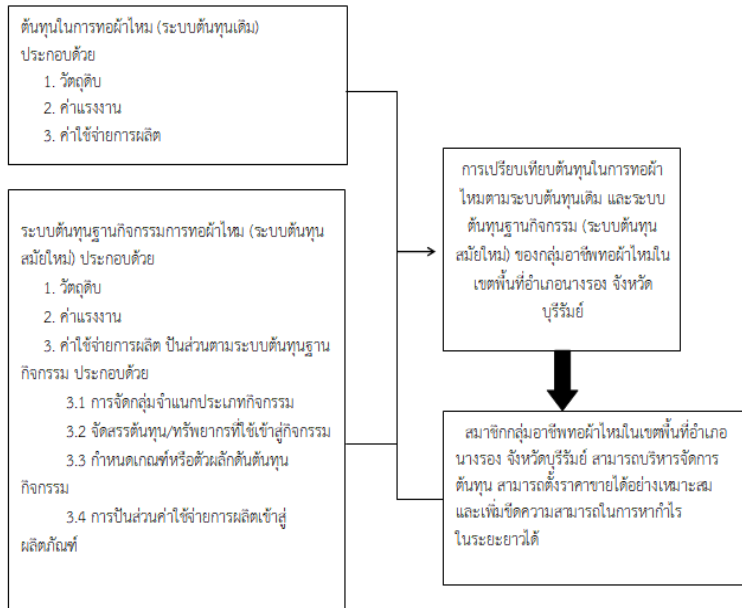
4. ขอบเขตด้านสถานที่

บ้านหนองตาไ้และบ้านโคกพลวง ตำบลหนองกง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุนฐานกิจกรรมของกลุ่มอาชีพผลิตผ้าไหมในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ คณะผู้วิจัยได้ใช้กรอบความคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย
ที่มา: พัฒนามาจาก ศรีสุตา อาชวานันทกุล, 2560

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุนฐานกิจกรรมของกลุ่มอาชีพทอผ้าไหมในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สมาชิกสตรีบ้านหนองตาไถ่และบ้านโคกพลวง ตำบลหนองกง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ รวมทั้งสิ้น 111 คน ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกสมาชิกสตรีที่มีรวมกลุ่มทอผ้าไหมและจำหน่ายผ้าไหม ซึ่งมีการทออย่างต่อเนื่องและทอในปริมาณมากเท่านั้น

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ซึ่งได้สร้างตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวความคิดที่กำหนดขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ มีลักษณะแบบสัมภาษณ์เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 9 ข้อ ประกอบด้วย ชื่อหมู่บ้าน เพศ อายุ อาชีพ สถานภาพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระดับการศึกษา ประสบการณ์ และแหล่งเงินลงทุน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับต้นทุนในการทอผ้าไหม มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วย ค่าวัตถุดิบ ค่าแรงงาน และค่าใช้จ่ายในการผลิต

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการ ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) จากการสัมภาษณ์สมาชิกกลุ่มอาชีพทอผ้าไหมในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ จากกลุ่มเป้าหมายจำนวนทั้งสิ้น 111 คน เพื่อให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนที่ใช้ในการทอผ้าไหม

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) โดยการศึกษาแนวคิดทฤษฎีงานวิจัย การศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีแหล่งที่มาต่างๆ ทั้งเอกสารและการค้นคว้าผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ต เพื่อนำไปวิเคราะห์ศึกษาต้นทุนการผลิตตามระบบต้นทุนฐานกิจกรรมของกลุ่มอาชีพทอผ้าไหมในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ เปรียบเทียบกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสัมภาษณ์ แล้วจึงนำมาวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน โดยใช้สถิติรูปแบบการบรรยายเชิงพรรณนา (Descriptive) ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ (เป็นการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรลักษณะทางประชากรศาสตร์) ประกอบด้วย ชื่อหมู่บ้าน เพศ อายุ อาชีพ สถานภาพ รายได้ต่อเดือน ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทอผ้าไหม และแหล่งเงินทุน โดยใช้วิธีการประมวลผลตามหลักสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ต้นทุนจากการทอผ้าไหมของกลุ่มอาชีพทอผ้าไหมในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ประกอบด้วย ค่าวัตถุดิบ ค่าแรงงาน และค่าใช้จ่ายในการผลิต โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ต้นทุนฐานกิจกรรมของกลุ่มอาชีพทอผ้าไหมในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุนฐานกิจกรรมของกลุ่มอาชีพทอผ้าไหมในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ คณะผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาต้นทุนในการทอผ้าไหมของกลุ่มอาชีพทอผ้าไหมในเขตพื้นที่อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า

กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม จำนวน 111 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 51-60 ปี มีอาชีพเกษตรกร ระดับการศึกษา ประถมศึกษาตอนปลาย มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท มีประสบการณ์ในการทอผ้าไหมมากกว่า 10 ปี และส่วนใหญ่ใช้เงินทุนจากแหล่งเงินทุนส่วนตัว ต้นทุนในการทอผ้าไหม ประกอบด้วย วัตถุดิบในการทอผ้าไหม จำนวน 330,770 บาท คิดเป็นต้นทุนเฉลี่ย 2,980 บาท ค่าแรงในการทอผ้าไหมจำนวน 222,900 บาท คิดเป็นต้นทุนเฉลี่ย 2,008 บาท และค่าใช้จ่ายการทอผ้าไหมจำนวน 22,590 บาท คิดเป็นต้นทุนเฉลี่ย 203.51 บาท รวมต้นทุนในการทอผ้าไหมจำนวนทั้งสิ้น 576,260 บาท คิดเป็นต้นทุนในการทอผ้าไหมเฉลี่ยรวม 5,191.51 บาท

ตารางที่ 1 สรุปต้นทุนรวมในการทอผ้าไหม ตามระบบการคิดต้นทุนเดิม

รายการ	ต้นทุนรวมในการทอผ้าไหม (บาท)			
	วัตถุดิบในการทอ	ค่าแรงในการทอ	ค่าใช้จ่ายการผลิต	ต้นทุนทั้งสิ้น
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 1	3,250	2,100	305	5,655
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 2	1,300	2,100	223	3,623
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 3	3,700	2,100	143	5,943
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 4	3,950	2,100	248	6,298
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 5	2,400	2,100	223	4,723
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 6	2,300	2,100	208	4,608
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 7	1,100	2,100	258	3,458
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 8	3,900	2,100	128	6,128
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 9	3,950	2,100	128	6,178
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 10	3,750	2,100	143	5,993
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 11	3,900	2,100	243	6,243
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 12	3,300	2,100	243	5,643
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 13	3,900	2,100	128	6,128
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 14	3,100	2,100	245	5,445
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 15	3,950	2,100	243	6,293
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 16	4,700	2,100	170	6,970
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 17	3,950	2,100	243	6,293
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 18	2,350	1,500	150	4,000
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 19	3,000	1,500	155	4,655
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 20	3,900	1,500	293	5,693
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 21	3,850	1,500	248	5,598
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 22	3,950	1,500	128	5,578
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 23	3,950	1,500	298	5,748
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 24	1,100	1,500	293	2,893

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการ	ต้นทุนรวมในการทอผ้าไหม(บาท)			
	วัตถุดิบในการทอ	ค่าแรงในการทอ	ค่าใช้จ่ายการผลิต	ต้นทุนทั้งสิ้น
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 25	1,100	1,500	123	2,723
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 26	3,000	1,500	123	4,623
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 27	3,350	2,100	123	5,573
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 28	3,300	1,800	120	5,220
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 29	3,900	2,400	135	6,435
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 30	3,950	1,800	133	5,883
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 31	3,950	2,100	228	6,278
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 32	3,950	2,100	143	6,193
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 33	3,950	1,800	143	5,893
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 34	3,100	2,400	143	5,643
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 35	3,750	1,800	285	5,835
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 36	3,000	2,100	293	5,393
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 37	2,350	2,100	155	4,605
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 38	4,000	1,800	249	6,049
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 39	1,100	2,400	131	3,631
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 40	1,100	1,800	123	3,023
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 41	1,100	2,100	123	3,323
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 42	3,300	2,100	247	5,647
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 43	1,100	1,800	18	2,918
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 44	1,500	2,400	123	4,023
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 45	2,800	1,800	245	4,845
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 46	4,100	2,100	108	6,308
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 47	2,600	2,100	183	4,883
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 48	1,500	1,800	183	3,483
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 49	2,350	2,400	295	5,045
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 50	3,300	1,800	311	5,411
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 51	3,300	2,100	243	5,643
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 52	1,100	2,400	138	3,638
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 53	2,600	2,100	163	4,863
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 54	3,650	1,800	208	5,658
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 55	3,650	2,400	123	6,173
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 56	1,600	1,800	117	3,517
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 57	3,850	2,100	70	6,020
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 58	3,950	2,100	170	6,220

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการ	ต้นทุนรวมในการทอผ้าไหม(บาท)			
	วัตถุดิบในการทอ	ค่าแรงในการทอ	ค่าใช้จ่ายการผลิต	ต้นทุนทั้งสิ้น
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 59	3,200	1,800	335	5,335
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 60	3,800	2,400	228	6,428
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 61	2,300	1,800	295	4,395
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 62	3,100	2,100	155	5,355
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 63	3,950	2,100	255	6,305
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 64	3,950	1,800	139	5,889
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 65	3,950	2,400	143	6,493
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 66	3,350	1,800	143	5,293
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 67	4,600	2,100	243	6,943
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 68	4,700	2,100	293	7,093
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 69	4,700	1,800	270	6,770
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 70	4,600	2,400	285	7,285
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 71	3,950	1,800	270	6,020
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 72	4,700	2,100	270	7,070
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 73	4,700	2,100	270	7,070
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 74	1,100	1,800	143	3,043
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 75	1,100	2,400	205	3,705
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 76	4,650	1,800	305	6,755
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 77	4,600	2,100	208	6,908
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 78	4,500	1,500	108	6,108
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 79	2,725	2,100	335	5,160
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 80	3,850	1,800	285	5,935
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 81	3,200	2,400	320	5,920
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 82	3,270	1,800	255	5,325
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 83	4,325	2,100	309	6,734
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 84	1,100	2,100	247	3,447
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 85	1,100	1,800	300	3,200
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 86	1,600	2,400	235	4,235
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 87	2,500	1,800	208	4,508
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 88	3,850	2,100	208	6,158
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 89	1,100	2,100	245	3,445
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 90	1,100	1,800	295	3,195
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 91	1,100	2,400	235	3,735
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 92	1,100	1,800	108	3,008

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการ	ต้นทุนรวมในการทอผ้าไหม(บาท)			
	วัตถุดิบในการทอ	ค่าแรงในการทอ	ค่าใช้จ่ายการผลิต	ต้นทุนทั้งสิ้น
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 93	2,100	2,100	108	4,308
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 94	3,300	2,100	208	5,608
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 95	3,300	1,800	108	5,208
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 96	3,200	2,400	108	5,708
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 97	2,600	1,800	208	4,608
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 98	3,900	2,100	208	6,208
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 99	3,200	2,100	283	5,583
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 100	1,100	1,800	608	3,508
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 101	1,100	2,400	73	3,573
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 102	1,600	1,800	60	3,460
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 103	1,200	2,100	247	3,547
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 104	2,350	2,400	108	4,858
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 105	1,600	2,100	108	3,808
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 106	1,100	1,800	160	3,060
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 107	3,300	2,400	48	5,748
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 108	3,600	1,800	255	5,655
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 109	5,800	2,100	261	8,161
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 110	1,100	2,400	223	3,723
กลุ่มอาชีพทอผ้าไหม รายที่ 111	3,200	1,800	255	5,255
รวมต้นทุนทั้งสิ้น	330,770	222,900	22,590	576,260
ต้นทุนเฉลี่ยรวม	2,980.00	2,008.00	203.51	5,191.51

2. ผลการวิเคราะห์ต้นทุนตามระบบต้นทุนฐานกิจกรรมของกลุ่มอาชีพทอผ้าไหมในเขตพื้นที่อำเภอ นางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า การปันส่วนค่าใช้จ่ายการผลิตตามระบบต้นทุนต้นทุนฐานกิจกรรม มีขั้นตอนในการวิเคราะห์ ดังนี้ 1) การจัดกลุ่มกิจกรรมและจำแนกประเภทกิจกรรมซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมการจัดหาวัสดุในการทอผ้าไหม และกิจกรรมการฝึกอบรม 2) การจัดสรรต้นทุน/ทรัพยากรที่ใช้เข้าสู่แต่ละกิจกรรมการจัดหาวัสดุในการทอผ้าไหม จำนวน 15,240 บาท และกิจกรรมการฝึกอบรม จำนวน 7,350 บาท 3) การกำหนดเกณฑ์หรือตัวหลักัดันและคำนวณอัตราประจำกิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมการจัดหาวัสดุในการทอผ้าไหม จำนวน 111 คน คิดเป็นอัตราประจำกิจกรรม 137.30 บาท/คน และกิจกรรมการฝึกอบรม จำนวน 65 คน คิดเป็นอัตราประจำกิจกรรม 113.08 บาท/คน และ 4) การปันส่วนค่าใช้จ่ายการผลิตเข้าสู่ผลิตภัณฑ์ ประกอบด้วย กิจกรรมการจัดหาวัสดุในการทอผ้าไหม จำนวน 111 คน อัตราประจำกิจกรรม 137.30 บาท/คน ต้นทุนรวม 15,240 บาท และกิจกรรมการฝึกอบรมมี จำนวน 65 คน อัตราประจำกิจกรรม 113.08 บาท/คน ต้นทุนรวม 7,350 บาท รวมการปันส่วนค่าใช้จ่ายการผลิตเข้าสู่ผลิตภัณฑ์ จำนวนทั้งสิ้น 22,590 บาท คิดเป็นอัตราประจำกิจกรรม

250.38 บาท ต้นทุนในการทอผ้าไหมเฉลี่ยรวมตามระบบต้นทุนฐานกิจกรรมอยู่ที่ 5,238.38 บาท

ตารางที่ 2 สรุปการปันส่วนค่าใช้จ่ายการผลิตเข้าสู่ผลิตภัณฑ์ ตามระบบการคิดต้นทุนฐานกิจกรรม

รายการ	ค่าใช้จ่ายในการผลิต (บาท)	ปริมาณ (คน)	อัตราประจำกิจกรรม (บาท/คน)
ระดับกลุ่มผลิตภัณฑ์ :			
กิจกรรมการจัดหาวัสดุในการทอ	15,240	111	137.30
ระดับหน่วยการ :			
กิจกรรมการฝึกอบรม	7,350	65	113.08
รวม	22,590		250.38

3. ผลการเปรียบเทียบต้นทุนในการทอผ้าไหมตามระบบต้นทุนเดิมและระบบต้นทุนฐานกิจกรรมของกลุ่มอาชีพทอผ้าไหมในเขตพื้นที่อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า การคิดต้นทุนเฉลี่ยรวมตามระบบต้นทุนเดิม (5,191.51 บาท) มีต้นทุนเฉลี่ยรวมน้อยกว่าการคิดต้นทุนเฉลี่ยรวมตามระบบต้นทุนฐานกิจกรรม (5,238.38 บาท)

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบต้นทุนเฉลี่ยรวมในการทอผ้าไหมโดยใช้ระบบต้นทุนเดิมและระบบต้นทุนฐานกิจกรรม

รายการ	ต้นทุนเฉลี่ยรวมในการทอผ้าไหม (บาท/คน)			
	วัตถุดิบในการทอ ผ้าไหม	ค่าแรงในการทอ ผ้าไหม	ค่าใช้จ่ายการผลิต	ต้นทุนทั้งสิ้น
ระบบต้นทุนเดิม	2,980.00	2,008.00	203.51	5,191.51
ระบบต้นทุนฐานกิจกรรม	2,980.00	2,008.00	250.38	5,238.38

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุนฐานกิจกรรมของกลุ่มอาชีพทอผ้าไหมในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ คณะผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. การศึกษาต้นทุนของกลุ่มอาชีพผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าไหมในเขตพื้นที่อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า กลุ่มอาชีพผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าไหม มีจำนวนต้นทุนในการทอผ้าไหม จำนวน 576,260 บาท (ค่าวัตถุดิบ 330,770 บาท ค่าแรงงาน 222,900 บาท และค่าใช้จ่ายการผลิต 22,590 บาท) ซึ่งเมื่อพิจารณากลุ่มอาชีพทอผ้าไหมทั้ง 111 คน คิดเป็นต้นทุนในการทอผ้าไหมเฉลี่ยรวมต่อคนจำนวนทั้งสิ้น 5,191.51 บาท (ค่าวัตถุดิบ 2,980 บาท ค่าแรงงาน 2,008 บาท และค่าใช้จ่ายในการผลิต 203.51 บาท) ซึ่งเมื่อพิจารณาจากต้นทุนการผลิตทั้ง 3 ประเภท พบว่าต้นทุนที่สูงที่สุดในการทอผ้าไหม คือ ค่าวัตถุดิบ คิดเป็นร้อยละ 57.40 รองลงมาได้แก่ ค่าแรงงาน คิดเป็นร้อยละ 38.68 และค่าใช้จ่ายการผลิต ร้อยละ 3.92 ทั้งนี้เนื่องจากการทอผ้าไหมจะต้องใช้เส้นไหมเป็นวัตถุดิบหลักมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของวรารักษ์ ปามุทา และคณะ (2555, บทคัดย่อ) ที่พบว่า ผู้ผลิตผ้าไหมยกดอก ลำพูนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีสถานภาพสมรสแล้วอายุเฉลี่ย 46 ปี มีประสบการณ์ในการทอเฉลี่ย 12.6 ปี ส่วนใหญ่ได้รับความรู้ในการทอมาจากพ่อแม่มีรายได้ต่อครัวเรือนเฉลี่ย 303,356.66 บาทต่อปี รายได้จากการทอไหมต่อครอบครัวเฉลี่ย 231,818.33 บาทต่อปี แหล่งเงินทุนมาจากการกู้และทุนของตนเอง การผลิตผ้าชุดมีต้นทุนเฉลี่ย 4,829.11 บาทต่อชุด ผ้าซิ่นมีต้นทุนเฉลี่ย 2,007.46 บาทต่อผืน ผู้ผลิตมีรายได้จากการขายผ้าชุดราคาเฉลี่ย 8,662.50 บาทต่อชุด ผ้าซิ่นราคาเฉลี่ย 3,693.88 บาทต่อผืน ส่วนใหญ่ผู้ผลิตเป็นผู้กำหนดราคาขาย ผู้รับ

ซื้อเป็นลูกค้าต่างจังหวัด ร้อยละ 28.00 และนักท่องเที่ยว ร้อยละ 26.86 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทน ต้นทุนการผลิตผ้าไหมยกดอกลำพูนระหว่างผู้ผลิตที่ขึ้นทะเบียน GI กับผู้ผลิตที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียน GI ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $\alpha=0.05$ และผลตอบแทนการผลิตผ้าไหมยกดอกลำพูนประเภทผ้าชุด ผู้ผลิตที่ขึ้นทะเบียน GI มีผลตอบแทนสูงกว่าผู้ผลิตที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียน GI อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $\alpha=0.05$ ส่วนประเภทผ้าขึ้นทั้ง 2 กลุ่มมีผลตอบแทนที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $\alpha=0.05$ การขึ้นทะเบียน GI เป็นการเพิ่มมูลค่าสร้างมาตรฐานของสินค้าและชื่อเสียงให้กับผู้ผลิตผ้าไหมยกดอกลำพูน ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมถึงภาครัฐควรเข้ามาส่งเสริมสนับสนุนการขึ้นทะเบียน GI เพื่อคุ้มครองผู้บริโภคผู้ผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้าและดูแลมาตรฐานของสินค้าอีกทั้งการดูแลด้านราคาของวัสดุต้นทุนและกำหนดราคากลางการจำหน่ายให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของแก้วมณี อุทิมรัมย์ และคณะ (2560, บทคัดย่อ) ที่พบว่าสมาชิกศูนย์หัตถกรรมพื้นบ้านตำบลนาโพธิ์ ทั้งหมดเป็นเพศหญิง ส่วนใหญ่มีอายุ 50 - 60 ปี ระดับการศึกษาประถมศึกษา มีประสบการณ์ในการทอผ้าไหมมัดหมี่ตีนแดง 10 - 15 ปี ขึ้นไป และแหล่งเงินทุนที่นำมาประกอบการส่วนใหญ่มาจากแหล่งเงินทุนจากการกู้และเงินทุนของตนเอง 2) ศูนย์หัตถกรรมพื้นบ้านตำบลนาโพธิ์ มีปริมาณการทอผ้าไหมมัดหมี่ตีนแดงตลอดทั้งปี จำนวน 616 ลูก ต้นทุนการผลิตต่อลูก เท่ากับ 109,101 บาท ต้นทุนการผลิตต่อปี เท่ากับ 6,204,306 บาท โดยเฉลี่ยทั้ง 11 กลุ่ม มีผ้าไหมมัดหมี่ตีนแดงที่ผลิตได้ จำนวน 56 ลูก ต้นทุนการผลิตต่อลูก เท่ากับ 9,918.27 บาท ต้นทุนการผลิตต่อปี เท่ากับ 564,027.82 บาท 3) ศูนย์หัตถกรรมพื้นบ้านตำบลนาโพธิ์ มีรายได้จากการขายต่อปี เท่ากับ 12,320,000 บาท มีรายได้จากการขายต่อลูก เท่ากับ 220,000 บาท โดยเฉลี่ยทั้ง 11 กลุ่ม มีรายได้จากการขายทั้งปี เท่ากับ 1,120,000 บาท มีรายได้จากการขายต่อลูก เท่ากับ 20,000 บาท และมีต้นทุนรวม เท่ากับ 6,330,586 บาท จำแนกเป็นต้นทุนขาย เท่ากับ 6,204,306 บาท และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน เท่ากับ 126,280 บาท ซึ่งส่งผลให้กลุ่มศูนย์หัตถกรรมพื้นบ้านตำบลนาโพธิ์ มีกำไรขั้นต้น เท่ากับ 6,115,694 บาท คิดเป็นอัตรากำไรขั้นต้น 49.64 และมีกำไรสุทธิจากการดำเนินงาน เท่ากับ 5,989,414 บาท คิดเป็นอัตรากำไรสุทธิ 48.62 และสอดคล้องกับงานวิจัยของสำเริง นนศิริ และรติพร มีชัย (2560, บทคัดย่อ) ที่พบว่า ต้นทุนในการลงทุนผลิตภักดิ์ผ้าอ้อมครามของกลุ่มทอผ้าอ้อมสีธรรมชาติบ้านพันทนา ตำบลพันทนา อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร ประกอบไปด้วยค่าใช้จ่ายในการลงทุนเมื่อเริ่มแรก 324,880 บาท ต้นทุนในการผลิต 1,109,602.40 บาท ซึ่งประกอบไปด้วยค่าวัตถุดิบทางตรง ค่าแรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายการผลิต สำหรับต้นทุนการผลิตต่อหน่วยของผ้าลายมัดหมี่ 4 ตะกอก เท่ากับ 282.94 บาทต่อเมตร ผ้าลายมัดหมี่ 2 ตะกอก เท่ากับ 282.94 บาทต่อเมตร ผ้าลายเกร็ดเต่า เท่ากับ 228.51 บาทต่อเมตร ผ้าลายเกร็ดแล่น เท่ากับ 228.51 บาทต่อเมตร ผ้าลายพื้น 4 ตะกอก เท่ากับ 195.85 บาทต่อเมตร ผ้าลายพื้น 2 ตะกอก เท่ากับ 174.08 บาทต่อเมตร ผ้าลายสีก๊อต 2 ตะกอก เท่ากับ 195.85 บาทต่อเมตร

2. การวิเคราะห์ต้นทุนตามระบบต้นทุนฐานกิจกรรมของกลุ่มอาชีพทอผ้าไหมในเขตพื้นที่อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า การปันส่วนค่าใช้จ่ายการผลิตตามระบบต้นทุนฐานกิจกรรม มีขั้นตอนในการวิเคราะห์ ดังนี้ 1) การจัดกลุ่มกิจกรรมและจำแนกประเภทกิจกรรมซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมการจัดหาวัสดุในการทอผ้าไหม และกิจกรรมการฝึกอบรม 2) การจัดสรรต้นทุน/ทรัพยากรที่ใช้เข้าสู่และ กิจกรรมการจัดหาวัสดุในการทอผ้าไหม จำนวน 15,240 บาท และกิจกรรมการฝึกอบรม จำนวน 7,350 บาท 3) การกำหนดเกณฑ์หรือตัวหลักต้นและคำนวณอัตราประจำกิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมการจัดหาวัสดุในการทอผ้า

ไหม จำนวน 111 คน คิดเป็นอัตราประจำกิจกรรม 137.30 บาท/คน และกิจกรรมการฝึกอบรม จำนวน 65 คน คิดเป็นอัตราประจำกิจกรรม 113.08 บาท/คน และ 4) การปันส่วนค่าใช้จ่ายการผลิตเข้าสู่ผลิตภัณฑ์ ประกอบด้วย กิจกรรมการจัดหาวัสดุในการทอไหม จำนวน 111 คน อัตราประจำกิจกรรม 137.30 บาท/คน ต้นทุนรวม 15,240 บาท และกิจกรรมการฝึกอบรมมี จำนวน 65 คน อัตราประจำกิจกรรม 113.08 บาท/คน ต้นทุนรวม 7,350 บาท รวมการปันส่วนค่าใช้จ่ายการผลิตเข้าสู่ผลิตภัณฑ์ จำนวนทั้งสิ้น 22,590 บาท คิดเป็นอัตราประจำกิจกรรม 250.38 บาท ต้นทุนในการทอผ้าไหมเฉลี่ยรวมตามระบบต้นทุนฐานกิจกรรมอยู่ที่ 5,238.38 บาท ผลการเปรียบเทียบต้นทุนเฉลี่ยรวมของการทอผ้าไหม พบว่า มีต้นทุนเฉลี่ยรวมตามระบบต้นทุนเดิมน้อยกว่า ต้นทุนเฉลี่ยรวมตามระบบต้นทุนฐานกิจกรรม โดยระบบต้นทุนฐานกิจกรรมจะให้ต้นทุนที่ใกล้เคียงกับสภาพการผลิตและการใช้ทรัพยากรในการผลิตผ้าไหม ซึ่งจะส่งผลต่อการตั้งราคาขายที่เหมาะสม และเพิ่มขีดความสามารถในการทำกำไรในระยะยาวของกลุ่มอาชีพทอผ้าไหมได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติยา ปริญญานุสรเดช และคณะ (2564, บทคัดย่อ) ที่พบว่า การคำนวณต้นทุนตามระบบบัญชีต้นทุนเดิม ประกอบด้วย ต้นทุนวัตถุดิบ เท่ากับ 2.40 บาทต่อขวด ต้นทุนแรงงาน เท่ากับ 1.60 บาทต่อขวด และต้นทุนค่าเสียโอกาสการผลิต เท่ากับ 3.82 บาทต่อขวด รวมต้นทุนผลิตภัณฑ์เท่ากับ 7.82 บาทต่อขวด ส่วนการคำนวณต้นทุนตามระบบต้นทุนฐานกิจกรรม จำแนกการคำนวณต้นทุนออกเป็น 6 กิจกรรม ประกอบด้วย (1) กิจกรรมการวางแผนการผลิต มีอัตราต้นทุนเท่ากับ 0.39 (2) กิจกรรมการจัดซื้อวัตถุดิบ มีอัตราต้นทุนเท่ากับ 0.31 (3) กิจกรรมการผลิตสินค้า มีอัตราต้นทุนเท่ากับ 1.3 (4) กิจกรรมการเก็บรักษาวัตถุดิบ มีอัตราต้นทุนเท่ากับ 0.18 (5) กิจกรรมการจัดเก็บสินค้าสำเร็จรูป มีอัตราต้นทุนเท่ากับ 0.35 และ (6) กิจกรรมการส่งมอบสินค้า มีอัตราต้นทุนเท่ากับ 0.79 รวมต้นทุนกิจกรรมกับกับค่าวัตถุดิบจะได้ต้นทุนผลิตภัณฑ์ เท่ากับ 8.41 บาทต่อขวด สอดคล้องกับงานวิจัยของชัยสิทธิ์ แซ่ลิ้ม (2561, บทคัดย่อ) ที่พบว่า มีการคิดต้นทุนแบบเดิมคือการปันส่วนต้นทุนที่เกิดขึ้นเข้าสู่ผลิตภัณฑ์ตามจำนวน ชั่วโมงแรงงานทางตรงที่เกิดขึ้นเพียงอย่างเดียว ซึ่งไม่สามารถสะท้อนต้นทุนที่แท้จริงจากการผลิตได้ ทำให้เมื่อนำผลิตภัณฑ์ไปกำหนดราคาขายอาจทำให้ไม่ได้กำไรตามที่ตั้งไว้ร้อยละ 40 จึงจำเป็นต้องทำการศึกษาเพื่อให้ได้ต้นทุนที่แท้จริง วิจัยการศึกษาโดยใช้วิธีคิดต้นทุนแต่ละฐานกิจกรรมที่เกิดขึ้นในการผลิต ซึ่งมี 5 ฐาน กิจกรรมและกำหนดเกณฑ์ปันส่วนในการนำมาคิดต้นทุน ได้แก่ กิจกรรมการเตรียมวัตถุดิบ กิจกรรมและการเตรียมเครื่องจักร กิจกรรมการผลิต กิจกรรมการตรวจสอบคุณภาพและกิจกรรมการขนส่งเข้าคลัง และนำเอาผลิตภัณฑ์ 5 ชนิดที่มียอดขายสูงสุดมาศึกษา ได้แก่ ขวดโหล A1,A2,A3,A4 และ A5 ผลการวิจัยพบว่าเมื่อการวิเคราะห์และเปรียบเทียบราคาค่าต้นทุนทั้ง 2 แบบทำให้ทราบว่า การกำหนดราคาขายโดยใช้วิธีต้นทุนแบบเดิมทำให้ขวดโหล รหัส A3,A4 และ A5 กำหนดราคาต่ำเกินไปร้อยละ 1.89, 6.27 และ 6.08 ตามลำดับ ส่วนขวดโหลรหัส A1 และ A2 กำหนดราคาสูงเกินไปร้อยละ 7.46 และ 1.32 ตามลำดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญกานดา เชิดชูธีรกุล และคณะ (2560, บทคัดย่อ) ที่พบว่า ใบหม่อนมีต้นทุนต่อหน่วย 4.30 บาทต่อกิโลกรัม โดยต้นทุนของกิจกรรมการขนส่งมีสัดส่วนมากที่สุด 63.21% รองลงมาคือ กิจกรรมเก็บเกี่ยว 28.23% กิจกรรมเตรียมดิน 4.67% และกิจกรรมรดน้ำ 3.90% ตามลำดับ ส่วนต้นทุนของผลิตภัณฑ์ผ้าไหมมีต้นทุนต่อหน่วย 694 บาทต่อเมตร โดยกิจกรรมฟอกและย้อมสีเส้นไหมมีต้นทุนกิจกรรมสูงที่สุด คิดเป็น 22.83% กิจกรรมรองลงมาคือ กิจกรรมเลี้ยงหนอนไหม คิดเป็น 22.42% กิจกรรมทอผ้าไหม คิดเป็น 21.36% และกิจกรรมปลูกหม่อน คิดเป็น 20.66% ตามลำดับ ผลการวิจัยพบว่า การผลิตของผลิตภัณฑ์จากไหมของวิสาหกิจชุมชนมีต้นทุนด้านแรงงานมากกว่าด้าน

อื่น ๆ ดังนั้นการมีเครื่องจักรหรือนวัตกรรมมาใช้เพื่อพัฒนากระบวนการผลิตอาจจะทำให้ลดต้นทุนและช่วยเพิ่มมูลค่าให้แก่ผลิตภัณฑ์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1. กลุ่มอาชีพผลิตภัณฑ์ผ้าไหมในเขตพื้นที่อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์สามารถนำข้อมูลต้นทุนไปใช้ในการกำหนดราคาขายและบริหารจัดการต้นทุนต่อไป
2. กลุ่มอาชีพผลิตภัณฑ์ผ้าไหมในเขตพื้นที่อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์สามารถนำข้อมูลต้นทุนฐานกิจกรรมไปใช้ในการพิจารณาค่าใช้จ่ายที่เสียไปในแต่ละกิจกรรม เพื่อวางแผนการใช้จ่ายเงินต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาด้านทุนจากการกลุ่มอาชีพผลิตภัณฑ์ผ้าไหมในหลาย ๆ พื้นที่เพื่อนำผลลัพธ์ที่ได้จากการศึกษามาเปรียบเทียบกับศึกษาในครั้งนี้
2. ควรมีการศึกษาด้านทุนฐานกิจกรรมของกลุ่มอาชีพอื่น ๆ เพื่อจัดสรรค่าใช้จ่ายในแต่ละกิจกรรมของการผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าไหม

เอกสารอ้างอิง

- กิตติยา ปริญญาสุรเดช และคณะ. (2564). การประยุกต์ใช้ต้นทุนฐานกิจกรรมในการคำนวณต้นทุนการผลิตกรณีศึกษากลุ่มแม่บ้านสตรีแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี. วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์), 15(2), 327 -336.
- แก้วมณี อุทธิรัมย์ และคณะ. (2560). การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการทอผ้าไหมมัดหมี่ตีนแดงตำบลนาโพธิ์ อำเภอนาโพธิ์ จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, 12(2), 116-124.
- ชัยสิทธิ์ แซ่ลิ้ม. (2561). การวิเคราะห์ต้นทุนฐานกิจกรรม : กรณีศึกษาโรงงานผลิตภัณฑ์พลาสติก. การศึกษาค้นคว้าอิสระ วศ.ม. (การจัดการงานวิศวกรรม). มหาวิทยาลัยสยาม. กรุงเทพฯ.
- ณุกานดา เชิดชูธีรกุล และคณะ. (2560). การวิเคราะห์ต้นทุนฐานกิจกรรมผลิตภัณฑ์ไหมไทย: กรณีศึกษากลุ่มวิสาหกิจชุมชนปลูกหม่อนเลี้ยงไหมบ้านคิมมะอุ. วารสารการประชุมทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 58 (5-7 กุมภาพันธ์ 2563), 639-647.
- วราภรณ์ ปามทา และคณะ. (2555). การศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตผ้าไหมยกดอกลำพูน. วิทยานิพนธ์ วท.บ. (พัฒนาการเกษตร). สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ
- วิลาวัลย์ ดึงไธรย์ภพ และปานแก้วตา ถังคนาวาณิช. (2561). การประยุกต์ใช้แนวคิดต้นทุนฐานกิจกรรมเพื่อศึกษาด้านต้นทุนการปลูกปาล์มน้ำมันในจังหวัดนครศรีธรรมราช. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์, 7(พิเศษ), 54-73.
- ศรีสุตา อาชวานันทกุล. (2560). การบัญชีต้นทุน. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สินค้าชุมชนเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อม. (2563). ตลาดสินค้าชุมชน เพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อม. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2563, จาก <https://www.cottageoutlet.com/>.
- สำนักงานจังหวัดบุรีรัมย์. (2563). ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดบุรีรัมย์. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2563, จาก <http://www.buriram.go.th/downloads/buriram-gen.pdf>.
- สำเร็จ นนศิริ และรติพร มีชัย. (2560). ต้นทุนและผลตอบแทนผลิตภัณฑ์ผ้าย้อมครามของกลุ่มทอผ้าย้อมสีธรรมชาติบ้านพื้นนาตำบลพื้นนา อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร. วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล, 3(2), 209-222.

